

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conferentiæ Theologico Morales

Compendiosè propositæ ac breviter resolutæ Ad Usum Directorum
Conferentiarum Hebdomadalium ... DD. Parochorum, Curatorum,
Confessariorúmque omnium

Ex Materia Septem Sacramentorum Atque Justitiæ De Restitutione
Excerptæ

Sargar, Elisæus

Augustæ Vindelicorum, 1720

De effectibus Sacramenti & Missæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41194

mutatio realis, ita ut omnibus, & ipsi etiam Sacerdoti apdaretur caro, idque permanenter, ea sane sumenda non est, sed in loco decenti asservanda: quis enim crudam carnem sumat.

At nunquid tunc Sacerdos debet de novo consecrare aliam hostiam ad completum Sacrificium: D. Thom. & Communus docent, posse iterum de novo consecrare, ac non teneri ex præcepto: licet enim sumptio sit de præcepto & integritate sacrificii, tamen hoc præceptum non potest amplius servari post ita mutatas species consecratas: nam tunc consecrare de novo, esset idem sacrificium consummare, sed aliud inchoare, Deus ipse mutatione miraculosâ specierum censetur in hoc præcepto sumptionis dispensare.

100.

CONFIDENTIA. XXI.

Laicus conqueritur adversus sacerdotem, quod hic sub duplici specie communicet, illi vero non nisi uno porrigatur: credit enim, sacerdotem porrigatur: credit enim, sacerdotem per duplicem plus gratiæ acquirere, an juste.

101

¶ si five communicans sub utraque specie plus gratiæ accipiat, si five minus, injuste conqueritur Laicus adversus sacerdotem, quod hic sub utraque communicet, & illi porrigatur.

102

tur sola panis species. Ita sentire debent omnes Catholici ex ratione data à Conc. Trid. sess. 21. cap. 3. ubi declarat: nullà gratià ad salutem necessarià defraudari eos qui unam tantum speciem accipiunt: ergo nulla fit injuria Laicis ab Ecclesia ipsis usum Calicis dene gante, sive per hunc acciperent aliquam gratiam, sive non; quia illa non est ad salutem necessaria, estque obnoxia multis irreverentiis tanti sacramenti, quibus proinde non debet præponderare parva gratia, utpote, facile aliunde recuperabilis.

Deinde ideo præcisè species conferuntur gratiam, quatenus continent Christum, & eas sumentes Christum, sumunt, eique ununtur; atqui sub altera tantum specie æquè totus ac integer Christus continetur ac sumitur quem sub utraque: ergo æqualis per se confertur gratia, sive una tantum, sive utraque species sumatur; consequenter Laicus injustè conqueritur adversus sacerdotem sub utraque specie communicantem: idque propter sacrificium complendum, ad Laicum omnino impertinens.

CONFERN TIA XXII.

102. **M**oribundus provisu à Parocho moritur priusquam Hostiam deglutiverit: Quæritur ergo, an effectum sacramenti acceperit.

Be.

R. Non accepisse. Ratio est: quia Ioa. 6, promittitur hic effectus manducantibus; *Qui manducat me, vivet propter me*: Sed iste infeliciter provisus non manducavit: etenim si alium cūm ad os sumpsisset, eumque ante trajectionem in stomachum rejecisset, mansisset jejunus. Igitur non accepit gratiam manducantibus promissam. Unde infirmis Viaticum denegari debet, qui illud deglutire non possunt.

CONFIDENTIA XXIII

Quidam Canonicus pe ijt à Sacrista qui sō-
 ebat: pinseret hostias, ut crassiores pinseret 103.
 utique tardius consumendas, erat enim hujus
 opinionis gratiam augeri, quamdiu species
 manent incorruptæ in stomacho: an pruden-
 ter.

R. Mihi videri hanc postulationem fuisse
 minus prudenter. Ratio est: quia secundum
 veriorē SS. Eucharistiæ Sacramentum causas
 suum effectum in primo instanti completæ
 manducationis, nilque post: neque enim man-
 ducare dicimur post semel deglutitum cibum,
 et si eum contineamus in stomacho. Deinde
 superstitiosum est putare, eo majorem esse vir-
 tutem Sacramenti, quo plures vel majores su-
 muntur species: unde Inquisitores solent con-
 tra id facientes procedere tanquam suspectos
 de errore; ne scilicet novus mos, aut supersti-
 tio in Ecclesiam introducantur.

E

CON.

CONFERENTIA. XXIV.

104.

Solent in Religionibus Fratres juniores Superioribus natalizantibus in signum gratulationis offerre certum numerum Communio-
num: Quæri ergo potest, an Communio sit
revera alijs communicabilis instar Sacrificij, an
vero solis sumentibus proficua.

R. Quando pii communicant pro alijs vivis
aut defunctis, non applicant illis Communio-
nem, ut illis valeat ex opere operato, sed ap-
plicant ipsis solum effectum Communio-
nis satisfactorium vel impetratorium ex opere ope-
rantis, quatenus scilicet ipsa Communio est opus
meritorium satisfactorium. Ratio est: Quia
Sacramentum Eucharistiæ operatur suos effe-
ctus per modum cibi spiritualis: Cibus autem
per se solum prodest comedenti, non alijs, igitur
&c. Pro meliori hujus intelligentia sit.

De Valore & fructibus Sacrificij
Missæ.

105.

CONFERENTIA. XV.

Sacerdos quidam legit, alium esse fructum
Sacrificij meritorium, quo scilicet celebrans
in statu gratiæ existens meretur augmentum
Gratiæ Sanctificantis in præsentem, & gloria
in futuro: alium satisfactorium, quo satisfacit
pro peccatis temporalibus debitis peccatis jam
remissis, alioquin in hac vel altera vita luendum

alium

alium denique *impetratorium*, quò impetrat à Deo beneficia spiritualia vel temporalia, ut proinde pluribus prodesse possit per sua sacrificia quotidiana, uni applicat fructum meritorium, alteri satisfactorium & tertio impetratorium, an bene.

RESOLUTIO prima: Primus fructus meritorium totus est ex opere operantis, & non ex opere operato Sacrificij. Est *Comm. DD.* Ratio est: alias enim quoad hoc sacrificium non differret à Sacramento, quo solo ex opere operato confertur gratia sanctificans.

RESOLUTIO secunda: Fructus satisfactorius, & Impetratorius in sacrificio principaliter est ex opere operato. Ratio est: quia per se institutum est ad satisfactionem pro peccatis, & ad impetranda bona animæ & corporis salutaria.

RESOLUTIO tertia: utrumque fructum, satisfactorium & impetratorium, potest sacerdos applicare alteri, non item meritorium. Ratio est: quia solus Christus alteri gratiam sanctificantem mereri potest, non itaque etiam sacerdos ex opere operantis.

CONFERENCENTIA. XXVI.

Pœnitens in Sacramento pœnitentiæ accipit pro satisfactione multa Rosaria, aut jejunia sibi molesta, & ideo loco eorum fecit offerri unum vel alterum sacrificium, quis audivit, hoc ex opere operato satisfactorium esse pro peccatis remissis: an recte. E 2 RE.

RESOLUTIO : Non quovis sacrificio, tota poena peccatis confessis debita, ex toto remittitur, sed certa tantum pars juxta Christi determinationem, ideoque quia hæc determinatio nobis non constat, oportet nos etiam alia pia opera peragere, quibus residuum poenae restantis deleatur, præcipue poenitentiam in Confessione impositam, ad quam peragendam ex obedientia obligamur, nisi certo constaret nos indulgentiam plenariam obtinuisse. Ita Communis.

CONFERENTIA. XXVII.

190.

Capellanus debitor 100. Missarum pro defuncta legendarum, ut se citius expediat, præter fructum specialem defunctæ debitu n, ipsi insuper applicat suum proprium, sive specialissimum eiusque tres portiones taxat pro æquivalenti fructu speciali, atque adeo credit se tribus sacris satisfacere quatuor, & per consequens sexaginta septem centenis: Non absque quæritur, an id cum bona conscientia præstiterit.

RESOLUTIO : Etsi non desint Auctores, puta, *Fillucius, Malfesius, Naldus, alique*, qui Capellano assistant, contrarij tamen sunt *Suarez, Lugo, & Thom. Tamburinus* apud patricium hic cap. 4. num. 225. & c. cap. 5. num. 363. Ratio autem est: quia per incertum non satisficit certo; incertum autem est, an fructus specialissimus sacerdoti debitus possit alteri applicari.

plicari, & obligatio Capellani est certa propter acceptum stipendium: Igitur &c. Deinde inter propositiones damnatas ab Alexandro VII. Octava est: *Duplicatum stipendium potest Sacerdos licite accipere, applicando petenti partem etiam specialissimam fructus ipsimet Sacerdoti correspondentem.* Quod si autem portio specialissima applicabili esset alteri (in proposito defunctæ) pro illa utique posset aliquid recipi loco stipendii: itaque mens Pontificis est, eam non esse sic applicabilem. Tu sequere meum quondam Lectorem P. Patricium ubi *sup. cap. 4.* Si Sapis Sacerdos, semper retine tibi ipsi, ut puta fructum specialissimum, etiam quando accepto stipendio pro alio celebras.

CONFERENTIA XXVIII.

Superior in Tabula Missali ponit Sacerdotem subditum, ut celebret pro defunctis; hic autem volens gratificari Amico, differendo intentionem Superioris in alium diem: *III.* Queritur, num portio media seu specialis possit defunctis vel amico, facile.

R. Prodesse amico. Ratio est: quia in potestate celebrantis est applicare fructum sacrificij, non superioris: est enim minister Christi, in cuius persona sicuti sacrificat, ita & sacrificium applicat, juxta illud in Ordinatione accipe potestatem offerendi Sacrificium pro vivis & defunctis, igitur & eius fructum applicandi.

CONFIDENTIA. XXIX.

112. **M**ercator dives timens, ne forté hæredes ipsius obliviscantur post mortem, curat in vivis pro se legi Requiem: Quæritur, an sit practicandum.

ꝛ. Non videri practicandum. Ita *Laym. contra Navar.* Ratio autem est: quia Sacrificium confert suum effectum, quando factu existit, nec potest illum suspendere in futurum: alias certe posset sacerdos applicare fructum Missæ satisfactorium pro nunc actu pescatore, ut ipsi proveniat: quando à peccato justificatus erit, item pro infante, vel alio homine non indigente, ut ipsis eveniat, posteaquam in peccata lapsi fuerint, quæ utique absurda sunt, ac contra omnem Ecclesiæ praxin: igitur &c. Deinde citra mendacium non potest in collecta diei pro defuncto famulo tuo &c.

CONFIDENTIA. XXX.

113. **H**odie proposuisti, crastina celebrare, pro defuncta, cujus propositi cras immemor celebras ad intentionem petentis: Quæritur, an petens obtineat fructum sacrificij, an vero defuncta? Ratio dubitandi est, quia qui prior tempore prior jure: prior autem erat intentio celebrandi pro defuncta, igitur &c.

ꝛ. Posteriolem intentionem valere præ prima. Ita *Lugo*, & ratio est clara: quia ista existit actualiter, illa vero solum habitualiter tanquam nondum revocata: plus autem haud

dubie operatur actualis quam habitualis : Cum ergo hæc cum illa non consistat , illa cedat, est necesse. Ad rationem dubitandi. &c. Ex ea tantum sequi, quod, si Sacerdotis menti occurrisset hesternæ intentio, debuisset eam præponere hodiernæ.

CONFERENTIA XXXI. 114.

Vasq. 3. p. dist. 121. e. 6. docet, fructus Sacrificij non posse separari ab invicem : Unde quæritur, an liceat Sacerdo. i eos aliquand. dividere.

RESOLUTIO : De facto per sæpe contingit separari fructum satisfactorium à merito : patet, nam quando offers Sacrum pro existente in peccato mortali, prodest illud ei quoad vim impetrandi, at non quoad vim satisfaciendi, neque enim remittitur pœna peccatis debita, nisi prius remissa culpa, cur ergo idem non liceat intentione Sacrificantis ? & vel maxime quando non habet obligationem celebrandi, vel etiam, si iubearis à Superiore offerre Sacrificium in gratiarum actionem pro aliquo beneficio à Deo obtento ; potes utique idem Sacrificium quoad fructum satisfactorium pro aliis vivis & defunctis offerre, illis v. g. pro quibus Sacrum hebdomadarium offerre debes.

Ad quid licet in casu, quo obligaris facere Sacrum ex Justitia pro stipendio accepto, ad certam aliquam intentionem, tunc certe to-

rum fructum, cuius est capax petens, tenerit ei applicare. Ita com. DD. & Ratio est: quia sensus & intentio omnium fidelium pro missa stipendium deponentium est, obtinere omnem fructum ex operato, tam impetratorium, quam satisfactorium, imo etiam ex opere operantis ordinarium proveniente, ideo enim plerique quaerunt devotioem, ex quo plus sperant de fructu ex opere operantis.

116. CONFERENCE. XXXII.

Sacerdos liberaliter & gratuito, pro vinculo natalitio offert Natalizanti unum, vel plura Sacra, sperans exinde aliquam remunerationem, quae emanet, quaeritur ergo, an talis sub peccato teneatur servare promissum. Ratio dubitandi est, quia in re gravi violare fidelitatem est utique grave peccatum.

¶ Offerente (nisi expresse intenderit se graviter obligare) omittendo sacrum vel sacra oblata, nullo modo peccare. Ratio est, quia promissio liberalis, etiam in re gravi, non causat obligationem gravem ultra intentionem promittentis, in casu autem proposito intentio promittentis est, se non obligare ad Sacrum legendum, nisi detur remuneratio, igitur hac emanente nulla amplius manet obligatio non obstante gravitate rei oblatae. Itaque ad rationem dubiand. ¶ Promissarium in hoc casu conqueti non posse de non servata fidelitate, quia ipsi nihili constat.

CON.

CONFIDENTIA. XXXIII.

Parochianus in gravi necessitate existens pe-
tit à Parocho aliquot Sacra, vel pro defuncto 117.
recens mortuo; ille autem ea diu differt, le-
gendo interim alia Sacra prius postulata, de-
posito pro utriusque stipendio solito: Quæri-
tur, an sine peccato?

RESOLUTIO: Cæteris paribus per se
prius legenda sunt, Sacra prius petita, per acci-
dens autem propter præsentem necessitatem
peccat Sacerdos ea præponendo, quæ non
sunt tantæ necessitatibus. Ratio est: quia tunc
injustè privat petentem fructu magno, ac per-
quam necessario, v. g. puerperio laborantem,
aut defunctum in Purgatorio patientem, quo
non privat alios quantumvis priores, ut sup-
ponitur. Itaque plura sacra, quam legi
possint, acceptari nequeunt absque gravi
peccato, nisi acceptans ea, faciat per alios
legi.

Sed potestne tunc sacerdos retenta sibi 118
parte stipendii Missam alteri committere, &
Quando stipendium datum est majus justo vel
solito, ita ut parte retenta, alteri sacerdoti ce-
lebranti remaneat adhuc justum stipendium
dari solitum, v. g. ex medio floreno 20. cru-
cigeri, si tunc alter sacerdos sponte & liberè
consentiat in minus stipendium, poterit re-
siduum sibi servare prior sacerdos. Dixi autem,
sponte & liberè consentiata, nam si sacerdos ege-

nus necessitate compulsus aliunde non possit
habere Missas, nisi hoc à domino è stipendio ac-
ceptas, non sine involuntario admixto, tu
non liberaberis à peccato iniustitiæ ac turpi
quæstus onereque restitutionis, sicut nec in
simulacris. Etenim quæro; et majus
iustum stipendium datum est tibi præcise pro
Missa; vel ex speciali effectu erga tuam personam
aut beneficium? si posterius, habes titulum
sufficientem tibi reservandi partem stipendij,
si autem prius, certe nullum titulum allegare
potes iustæ reservationis, quia Missam non
legis. Audi propositionem nonam inter dam-
natas ab alexandro VII. *Post Decretum Verba
ni VIII. post Sacerdos, cui Missa legenda tra-
duntur, per alium satisfacere, collato illi minore
stipendio, alià parte stipendij sibi retentâ.*

CONFERENTIA, XXIV.

Pro solatio Scrupulo- rum.

119.

Sacerdos scrupulosus, non obstante quo-
ante Sacrum fecerit intentionem consecran-
di panem & vinum apposita vel apponenda
juxta Christi institutionem & intentionem
Ecclesiæ; suumque sacrificium applicandi qui pe-
rit, deditque stipendium: vel illi, cui antecede-
ter gratuito promisit: vel ei, cui vult superio-

prodesse tale sacrificium, nihil ominus per distractionem immemor istorum sub ipsa Missæ oblatione, in fine anxietur, (dubitatque an satisfecerit suæ obligationi per omnia. Quæritur ergo; quid solatii tali misello dandum?

Ex Patricio nostro hîc p. 2. c. 5. à n. 337. 122.
Intentionem, tam generalem offerendi ad cultum DEI, quàm particularem utramque (consecrandi & applicandi fructum Sacrificii) utriusque optimam ac utilissimam esse actualem explicitam habitam tempore Consecrationis; eam tamen necessariam non esse, sed omnium consensu sufficere intentionem virtuales, nimirum virtute intentionis actualis præhabitæ, & nunquam revocatæ, adhuc in operatione moraliter perseverantem, moventem, & influentem in præsentem actum Consecrationis, Oblationis, &c. ut nimirum verè moraliter ideo nunc fiat Consecratio vel Oblatio, quia quis antea intendit & voluit. Quod adeò verum est, ut ex Cajetano, Suarez & aliis, rectè moneat Tamburinus opusc. de Sacrificio l. 12. c. 1. §. 2. n. 8. non esse consuetum, ut tempore Consecrationis eliciat quis intentionem actualem in actu signato v. g. dicendo *Iam volo consecrare, & facere, quod ecclesia &c.* sed longè melius esse, ut tunc cogitet de sensu verborum, & ipso mysterio à se conficiendo: sicque in persona Christi, & velut ex ore Christi devote sacra verba pronuntiet: hoc etiam ipse jam habet in actu exercito intentionem actualem.

actualem optimam, & sufficientissimam consecrandi, licet etiam alia intentio actualis non præcessisset. Quod, quæso, notent morosi scrupulantes.

121. Est autem intentio consecrandi necessaria virtualis, n. præced. explicata: defectu cuiusvis unquam contingere potest, quod Consecratio Hostiæ principalis sit invalida cum etiam implicitè sufficiat: habet enim virtutalem, saltem implicitam, omnis ille, qui ratione præditus inquit se vestibus sacris, procedit ad altare, utique cum proposito ac voluntate dicendi Missam: quid ergo an plius requiratur?

122. Dixi autem, *Hostia principalis*, scilicet pro ipso officio consecrandæ: secus sine dubio est de particulis pro communicantibus consecrandæ: nam proposito illo generali missam celebrandi, dum induis sacras vestes, & ad altare procedis, nullo modo, ne implicitè quidem, involvitur intentio consecrandi illarum, unde si te incio positæ sint super altare non evadent consecratæ.

123. At verò ad applicandum fructum Sacrificii verius est sufficere intentionem habituales, nimirum semel habitam & non revocatum. Ita *Communis DD. Suar. Bonacii. &c.* Estque communis praxis omnium, qui credunt se validè applicasse fructum Sacrificii, si præcedenti die applicent, eamque voluntatem non

revocent, etiam si postea tempore Sacrificii nil
amplius de hoc cogitur. Ratio autem (& simul
disparitas ab intentione consecrandi) est:
quia intentio consecrandi debet esse effectiva
Sacramenti; ideoque necessario saltem virtualis;
at vero intentio applicandi fructum Sacrificii
minimè debet esse effectiva fructus illius,
sed ipsum Sacrificium rite oblatum confert
fructum ex opere operato, etiam cum Sacerdos
nulli applicat talem fructum: ex opere
operato, etiam cum Sacerdos nulli applicat
talem fructum: igitur ad hanc sufficit intentio
habitualis tantum. Atque hæc solito prolixius
in gratiam misellorum illorum, quibus
Missa purgatorium est, quique in ea se sine
merito cruciant, dum proprio suo iudicio nixi
& amore nimio, doctorum ac prudentum hominum
consilia negligunt, ac tandem plus sapere
volentes, quam sapiant, desipere incipiunt
serupulosi.